

మోహన కందాలు

మల్లపూడి వెంకటరమణ

ఆశీ

బ్ర॥ మ॥ మ॥ వెం॥ ర॥

బ్రహ్మశ్రీ మహామహోపాధ్యాయ సుప్రసిద్ధ ఆశీర్వాచనాచార్య ముళ్లపూడి వెంకట రమణాచార్యులు - శ్రీ॥ చి॥ ము॥ వెం॥ ర॥ అను రచయితకు ఆశీ: పూర్వకముగా అనుగ్రహించు క్లుప్త సరళాభినందన పత్రికా॥

ము॥ వెం॥ ర॥ గ్రథితమగు 'శ్రీ మోహన కందాలు' యనబరగు షోడశ బద్య బంధమును స్థాలీపులాక న్యాయముగా బరికించితిని! ఈ బదియు నాటు కృతులలోనూ రంభాద్యప్పరా శృంగార ప్రస్తావనలు, ఏకాధికముగా సంప్రాప్తమైనవి!! అది యట్లుండ నిండు! ము॥ వెం॥ ర॥ అనునది ఈ కవి నిజ నామధేయముగా కన్పట్టదు! ఏలనన అది యస్మదీయము! అస్మన్నామధేయమును మా ఇంటి పేరు సహా తస్కరించి - లబ్ధ ప్రతిష్ఠుడగుటకై - తన ప్రచ్యన్న నామ సంకేతముగా ఉపయోగించుటలోనే ఈ చిరంజీవి ప్రతిభ ద్యోతకమైనది! నేను నవ్వుకొంటిని! అస్మదీయ బాలకుమారావస్థల యందు నేనునూ నన్నయ దిక్కన బోతన వంటి పూజ్యుల బుణ్య నామములనూ వారి పవిత్ర రచనలను అస్మదీయముగా బ్రయోగించి యుంటిని! ఈతడునూ అట్లే గావించి, నా మదిలో మధుర స్మృతులను గదలించినాడు! ఏది ఎట్లున్ననూ శుభమ్ భూయాత్ అనక తప్పదు గదా!

ఇక నీ బద్య మకుటములను జూడగా కృతి భర్త నిజ నామధేయము విశదముగా లేదు. కొన్ని కందముల యందు మోహనకందా యనియు, మఱి కొన్నిట కందామోహన యనియు, మరియుం గొన్నిట వట్టి కందా యనియు, కేవలము మోహన యనియు - ఛందో బంధో బస్తుల వల్ల గాబోలు - ఉంచుటచే - ఈ కృతి భర్త ఇంటి పేరు మోహనవారో, కందావారో నిర్ధారణగా తెలియకున్నది! అయిననూ ఈతడు రచయితకు ప్రయమిత్రుడుగా భావించనగును!

మోహనకు మైత్రీ రథి
 మోహనకు హాస్యకృత రక్తిణియే న
 మోహనకు శేషాపి
 మోహనకు మోహన కందా సాకికి శ్రే!

* (హాస్యకృతౌష్ణి ఫలింబు) గోపా సుంఠి కాలు రికెకాడు. శుకమరణి గోదోహన కాలంకాలు

(12 నిమిషాలు) వక్కా నిలబడే కొడు కాడు

* దిగులు అనే అనునది ఏకాంశం.

మల్లపూడి వెంకట
 ఛోపా గోపాల మమల హా 'శుణి' నా
 షేలింబన 'అందా'ను
 ఆశీర్వాద సందుకొనుము అనఘా కందా!

ఆయనపై గౌరవాభిమానములతో ఈ గృతి సమర్పణ జేయునట్లు కూడా గ్రహింపనగును! మోహన యను ఇంటిపేరు గలవారున్నట్లు తెలియరాలేదు! కానీ శ్రీ కందా వారిలో కీ॥శే॥ కందా భీమశంకరముగారు అను సుప్రసిద్ధ న్యాయవాది చెన్నప్ప పట్టణంబున శ్రీకపాలీశ్వర - కర్పకాంబ (కల్పకాంబయని బాతాంతరము - రలయోరభేద-గదా)- అమ్మవార్లు వేంచేసి కొలువుదీరిన కోవెల సన్నిధిలో నివశించేవారు! ఆ విధముగా ఇంటిపేరు కందా వారు అని గ్రహించినచో - పూర్వం చెన్నప్పపట్టణమున విద్య నభ్యసించిన శ్రీ మోహన్ గారు వారి పుత్రులుగా భావించనగును! పున శుభమ్ భూయాత్!!

మఱచితిని! రెండవ కందములోనే బాపూ రమణలు అని యొక ద్వంద్వ సమాస భూయిష్ఠమగు జంటపేర్లను ప్రతిష్ఠించినారు! ఇది మరి యొక నయవంచన గాదు గద!! అనగా నివి ఒకరు చెప్పగా రెండవవారు వ్రాసిరా? లేదా వారు చెప్పగా వీరు గ్రీసిరా? అనునది సందిగ్ధయు! పదంబడి ఆంగ్ల తురుష్కాది భాషా సంపర్క జనితములయిన పదములు బహుళముగా జేరి ఇది శబ్దాశ్రయ హాస్య మనదగినదిగా యున్నది కొన్ని అక్షర స్థానిత్యములనూ, చిత్ర లిపినీ జూడగా - అది యటులుంచుదము!

ఈ పదనారు బద్దెములలోనూ రంభాద్యప్పరల బ్రస్తావన ఏకాధికముగా సంప్రాప్తమైనది. రంభ యూరువులను మరల మరల బోగడిన పునరుక్తి దోసము బ్రాప్తించగలదని హెచ్చెఱుకలు బాడినారు! రంభోరువులను ఒకరేమి - ప్రబంధకవులందరూ - పున: ఏమి - పున: పున: పున: ప్రతిపాదించినారు! ఉద్బాటన చేసినారు! మనమేమీ ప్రత్యక్ష దర్శన మాకాంక్షించలేదే! వర్ణనలు మనోదృష్టికే గదా! ఇది గర్వముగా దోచదే!

అందువల్ల ఈ కవిగారి హెచ్చెఱుకలు వర్ణము లనదగును! మరొకచో - ఉదయ వైతాళికుడైన యొక కుక్కుటవీరుడు - గోడిబందెములలో పోరి మరణించగా వానికి వీర స్వర్గము లభించెననియు - అందు రంభతో పాండు గూడెననియు - ఏ తత్కారణముగా యుద్ధవీరులందరూ పోరాడి జయించుట కన్న పోరున ప్రాణములు విడచి వీర స్వర్గము చేరుటయే శ్రేయస్కరమనియు ప్రబోధించినారు! ఈ విషయము తనది అని అసత్యము చెప్పకపోయినా ఇది కవిసార్వభౌముడు శ్రీ శ్రీనాథులవారి దన్న సత్యాన్ని వెల్లడించనందుకుగాను - ఈ రచయితకు తస్కరాచార్య యను బిరుదునిచ్చి అభిశంసించుచున్నాను.

పైన ఉంచిన శీర్షిక - 'ఆశీ:కి ఆశీస్సు' అనిగాక మరొక అర్థము గలదు - పాముకోట అని! బుధజనులు గ్రహించగలరు! ఈ చిన్ని బొత్తమును స్థాలీపులాక న్యాయముగానే జూచుటచేతను, గ్రంథ విస్తరణ భీతి చేతను - గుణదోష విచారణను విరమించుచున్నాను!

ఆ రమా-రమి* వీరిని క్షమించుగాత!

ఇట్లు

బుధజన విధేయ బ్ర॥ మహో॥ ము॥ వెం॥ ర॥

(నిజనామధేయుడు - ఈ పద్య రచయిత కానేకాడు)

** రమా - రమి అనగా రమతో రమించువాడు అనగా విష్ణుమూర్తి.

వీరీ రకరక నర్మలు
 వీరీ సినిమా లుచు చేనొకిన్
 దేవాయని అడిగెనా
 నేరీ ఢిల్లీని చేరునాడే 'గందా'!

ఉచ్చైల సుముద్రికి
 ఉచ్చైల రంభోతోటకు కుంక కుంకుక
 ఉచ్చైల! క్రోధిరకే కు
 ఉచ్చైల లున్నట్టుకు కంది మోహన్!

** ఇందులో ఆశాసన పద్యములు మరియు సినిమా కథలు.

